

Omgevingswet in beeld, juni en juli 2022

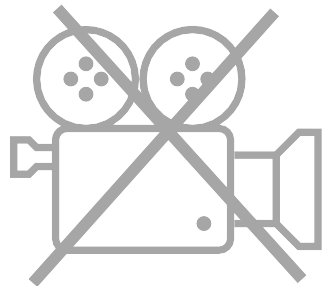
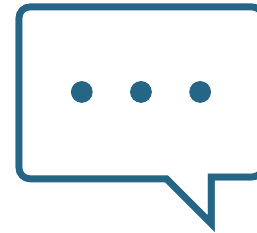
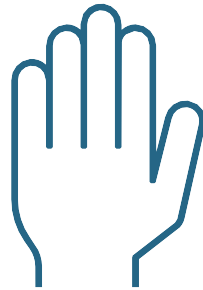
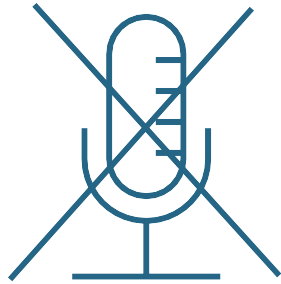
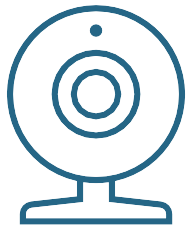
Commissie voor de
milieueffectrapportage

Wat is m.e.r.?

En wat draagt het bij aan besluitvorming?

Roel Sillevius Smitt en Willemijn Smal
28-6-2022

Welkom!

Deze sessie wordt niet opgenomen!

Kwaliteit van de leefomgeving

GROTE OPGAVEN IN EEN BEPERKTE RUIMTE

RUIMTELIJKE KEUZES VOOR EEN TOEKOMSTBESTENDIGE LEEFOMGEVING

PBL, april 2021

Ruimtelijke ordeningsbrief, 17 mei 2022

De ruimte in Nederland is schaars, terwijl de ruimtelijke opgaven groot zijn.

.....

Een mooier, gezonder, duurzamer, welvarender en aantrekkelijker Nederland is hierbij het uitgangspunt, met een goede leefomgevingskwaliteit voor alle inwoners van Nederland, nu en in de toekomst.

Schaarse ruimte en hoge ambities vragen om sturing en keuzes van het Rijk

Nieuwsbericht | 11 september 2020

Sturing en keuzes van het Rijk zijn nodig om de leefomgevingskwaliteit te behouden en tegelijkertijd ambities te kunnen realiseren. Dat zegt de Commissie in haar advies over het aangepaste milieueffectrapport bij de Nationale Omgevingsvisie (NOVI).

NOS Nieuws • Zondag, 19:00

Wonen, stikstof, asiel en klimaat: de crises stapelen zich op

Maandag: kabinet laat kolencentrales [harder draaien](#) om gascrisis. **Woensdag:** massaal [boerenprotest](#) vanwege de stikstofcrisis. **Vrijdag:** burgemeester [praten opnieuw](#) over de asielcrisis.

Onderwerpen voor vandaag

- Waar gaat m.e.r. over?
- Hoe helpt m.e.r.?
- Wat betekent de Omgevingswet voor m.e.r.?
- Wanneer een m.e.r.?
- Hoe ziet de procedure eruit?
- Wat is en doet de Commissie m.e.r.?

Het rapport: milieueffectrapport = MER

De procedure: milieueffectrapportage = m.e.r.

Even kennismaken

Pak je mobiel of browser:

Ga naar **menti.com**

code **6473 8160**

Laat menti aan

Wat wil je weten voor goed besluit?

Fictieve casus

Zuiderhoek:	5000 inwoners.
Ambitie lange termijn:	middelgrote, aantrekkelijke gemeente.
Doelstelling korte termijn:	verdubbeling aantal woningen, energieneutraliteit
Nieuwe woonwijk:	1000 woningen, mogelijk 10 bouwlagen.
Omgeving:	geen Natura 2000-gebieden/industrieterreinen

Ga weer naar [menti.com](https://www.menti.com), code 6473 8160

Vul een **steekwoord** in, of herhaal het steekwoord van iemand anders

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Waar gaat milieueffectrapportage over?

Doel van milieueffectrapportage

De omgevingseffecten in beeld brengen zodat het milieubelang een *volwaardige* rol kan innemen bij de besluitvorming.

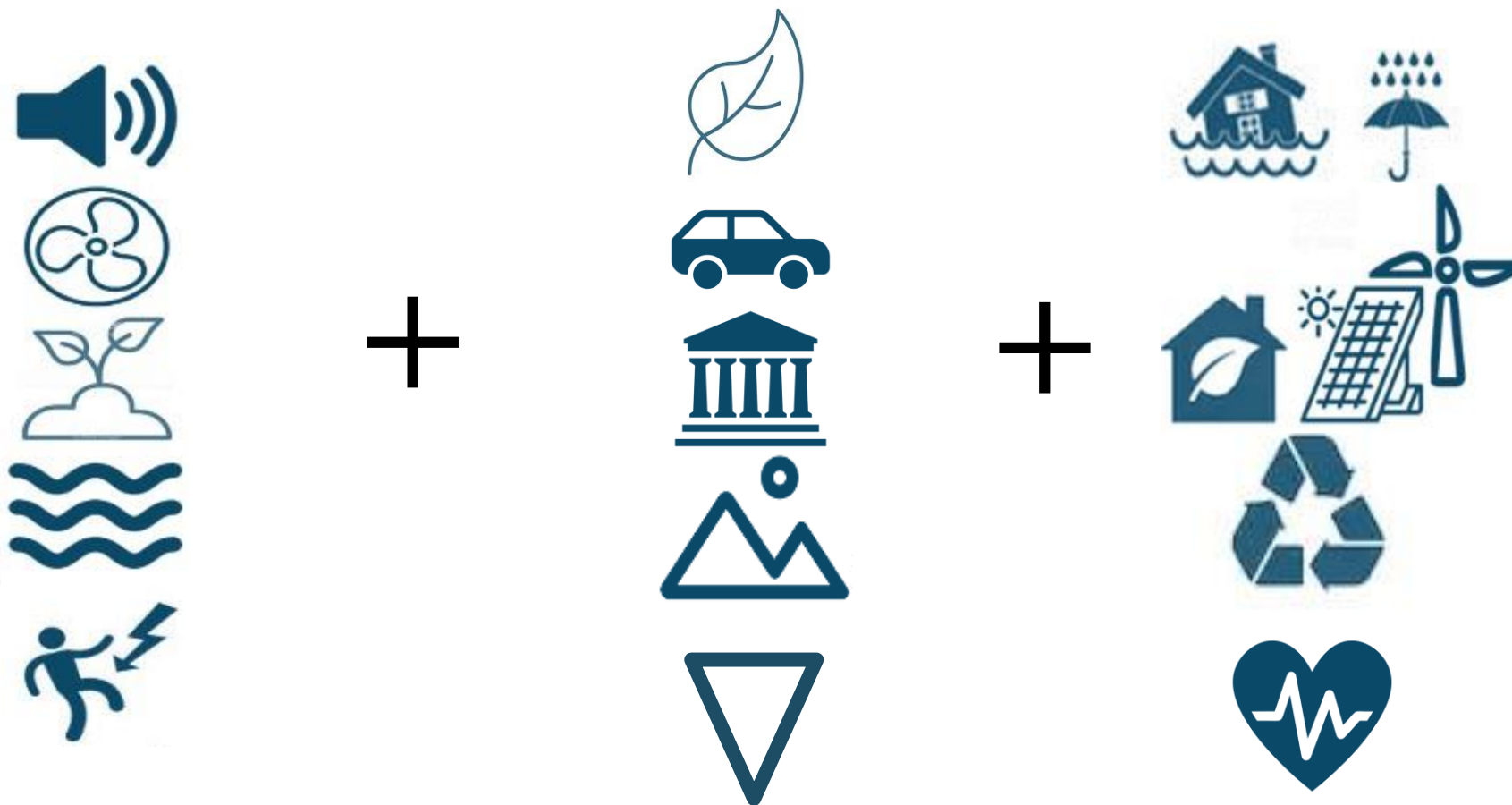
Nevendoelen:

- **transparantie** de effecten van een besluit
- **participatie** van burgers

- is **integraal**, bevat **brede leefomgevingseffecten**
- ondersteunt zoektocht naar **slimmere oplossingen/alternatieven**
- proces **ondersteunt** afwegingen en participatie

Waar gaat m.e.r. over?

Wat staat er in een MER?

1. doel
2. voornemen (plan) en alternatieven
3. relevante (eerder) vastgestelde plannen
4. huidige situatie en referentiesituatie
5. gevolgen voor leefomgeving
6. vergelijking van alternatieven
7. mitigerende en compenserende maatregelen
8. leemten in kennis
9. samenvatting

= Inhoudsvereisten m.e.r.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Hoe helpt milieueffectrapportage?

Ik heb een plan...

Energiecoöperatie wil een windpark realiseren

De gemeente Rotterdam stelt een omgevingsvisie op

Tata Steel gaat over op waterstof

Waterschap gaat een dijk versterken

Veehouderij gaat omschakelen

M.e.r. helpt ...

Bij concrete projecten en abstracte plannen

M.e.r. helpt...bij oplossingen

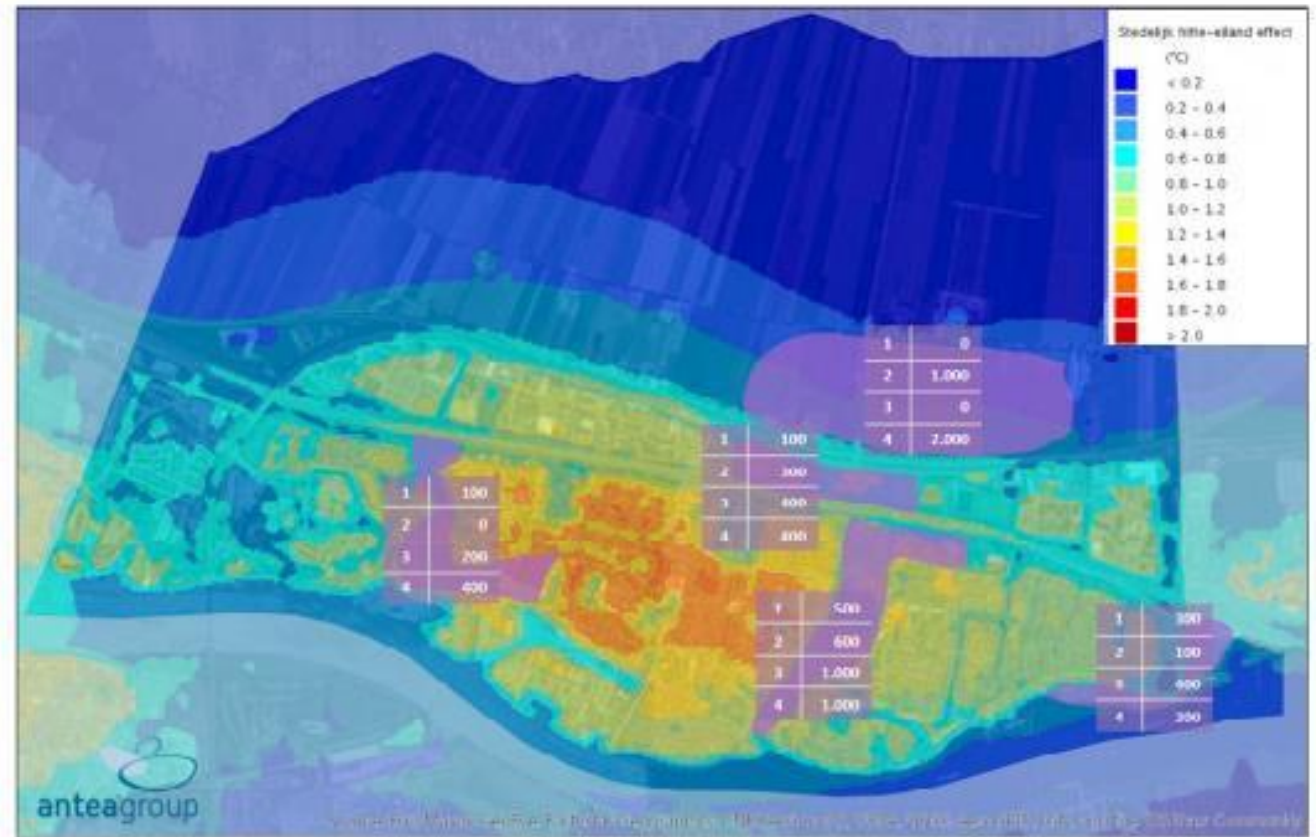
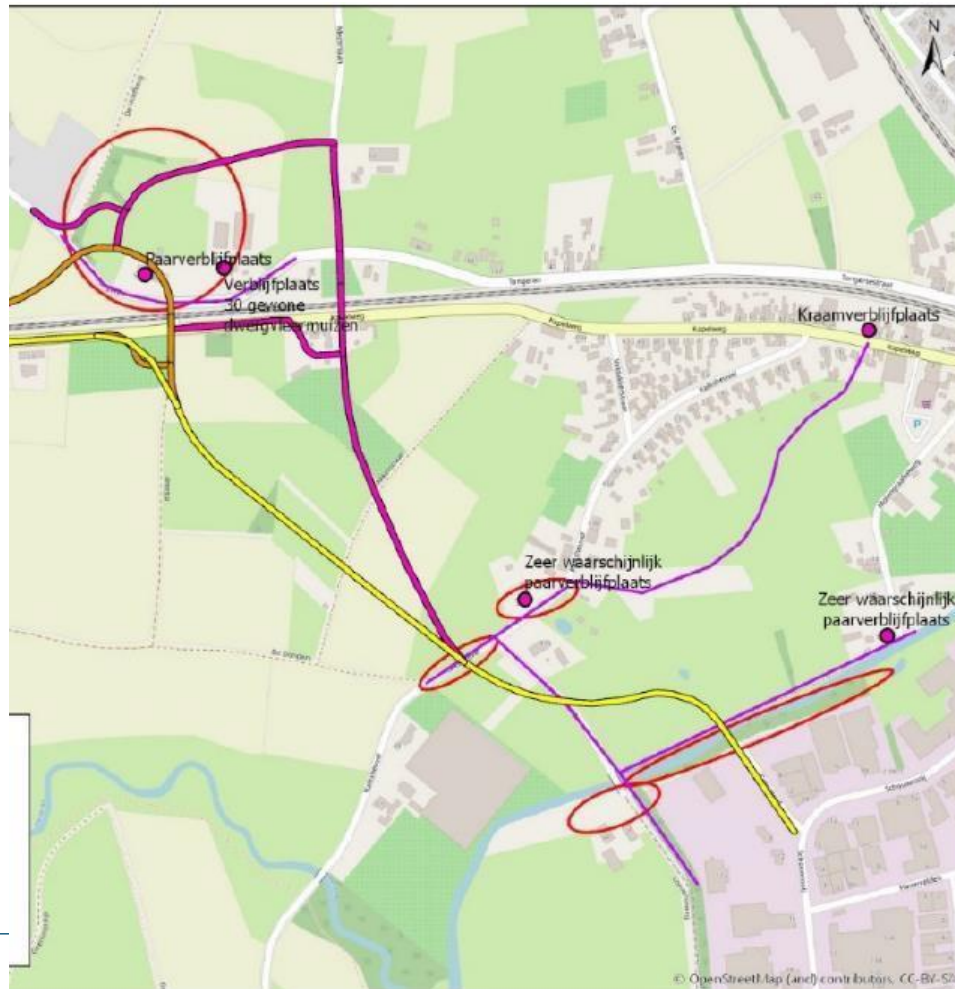
Brede inventarisatie van oplossingen

- Locatiealternatieven of tracés
- Scenario's
- Instrumenten

Gekoppeld aan het doel:

M.e.r. helpt...bij onderzoek naar haalbaarheid

M.e.r. helpt... bij participatie

Presentaties en informatie

- Uitleg en visualisaties
- (Milieu)argumenten staan op een rij

Participatie

- Informatie ophalen
- Ideeën uitwisselen

Publieksvriendelijke samenvatting

M.e.r. helpt ...

- De probleem- en doelstelling te formuleren
- Bij de brede inventarisatie van oplossingen = alternatieven
- Het maken en onderbouwen van keuzes door:
 - de effecten van de alternatieven te beschrijven
 - de haalbaarheid te onderzoeken
- Projecten in breder verband plaatsen
- Draagvlak creëren
- Afstemming met belanghebbenden en overheden

Vragen?

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Omgevingswet en milieueffectrapportage

Omgevingswet

- Omgevingswet gaat uit van ambities voor de fysieke leefomgeving
- In afgelopen decennia milieubegrip verruimd: OER naast MER
- Nieuwe doelstellingen: duurzaamheid, bewoonbaarheid, leefmilieu
- Kerninstrumenten

Verbeterdoelen stelselherziening

Inzichtelijkheid,
voorspelbaarheid en
gebruiksgemak

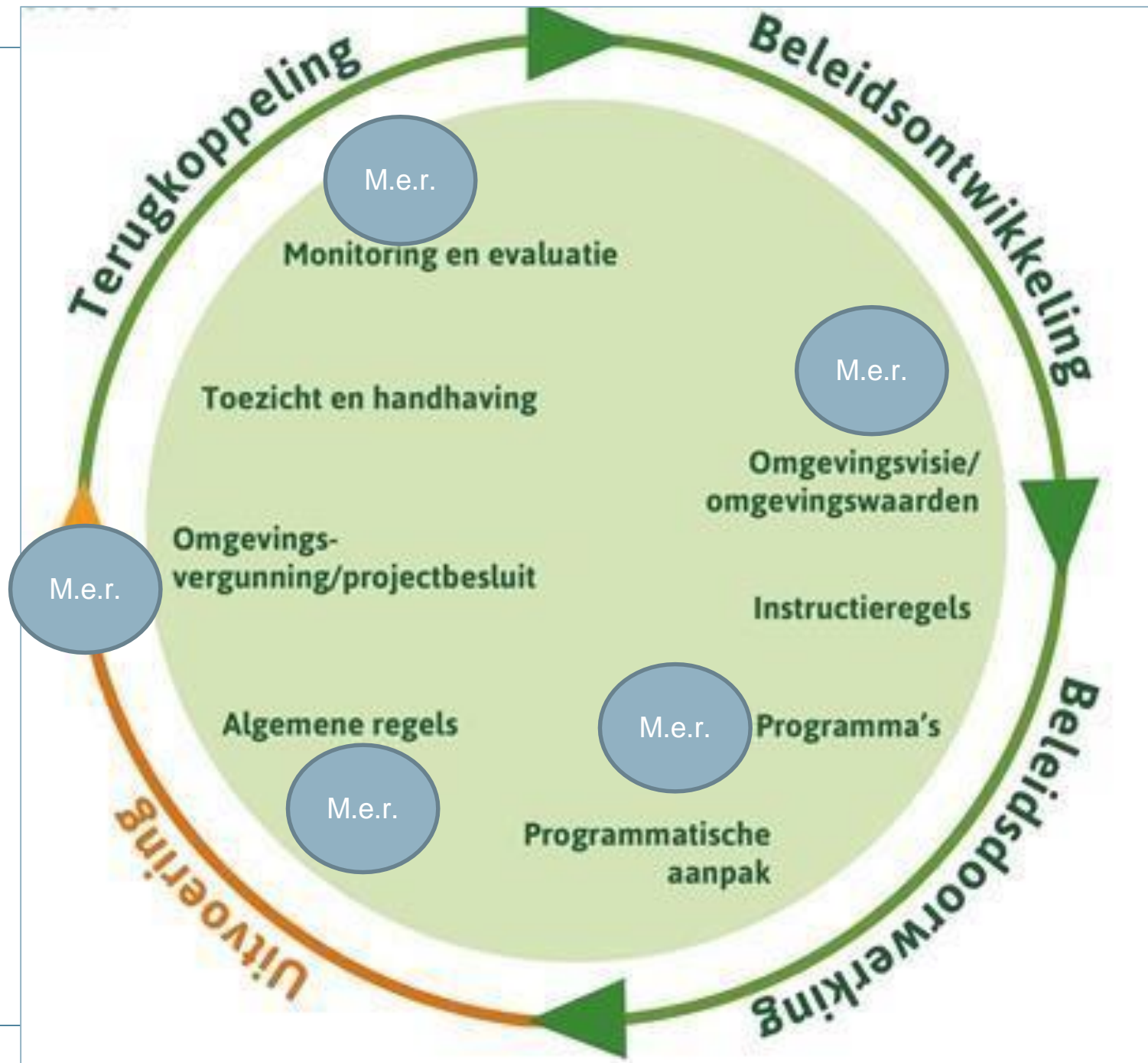
**Samenhangende
benadering** beleid,
besluitvorming en
regelgeving

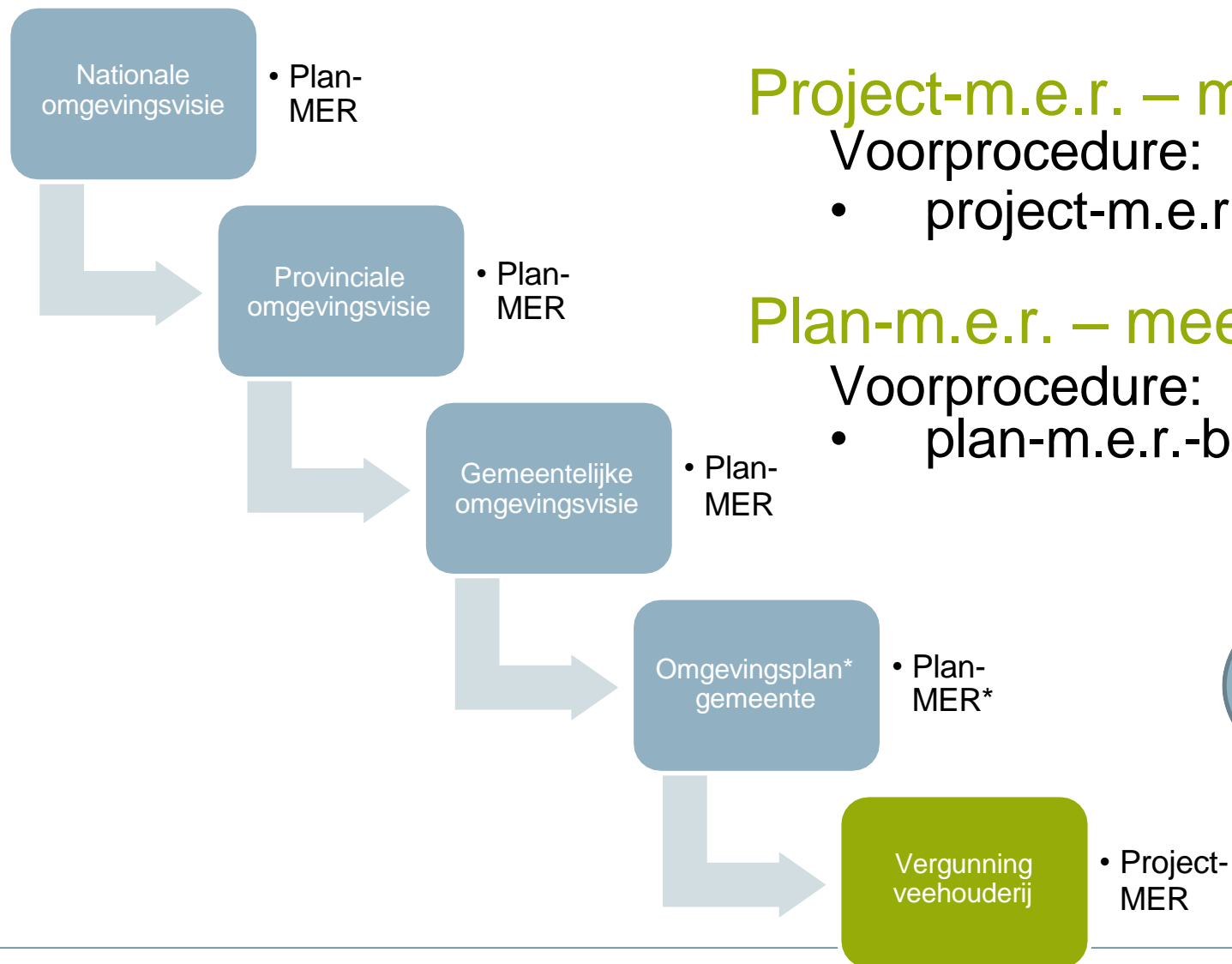
**Versnellen en
verbeteren**
besluitvorming

**Bestuurlijke
afwegingsruimte**

Instrumenten

Soorten m.e.r.

Project-m.e.r. – meer op inrichtingsniveau

Voorprocedure:

- project-m.e.r.-beoordeling

Plan-m.e.r. – meer strategisch

Voorprocedure:

- plan-m.e.r.-beoordeling

Afd. 16.4 Omgevingswet
H11 Omgevingsbesluit
Bijlage V Omgevingsbesluit

M.e.r.-beoordeling

Zijn er belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu?

Gezien:

- De kenmerken van het project
- De plaats van het project (de omgeving)
- De kenmerken van het potentiële effect

Zo ja: een MER maken

Zo nee: MER niet verplicht (maar helpt)

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Wanneer een milieueffectrapport?

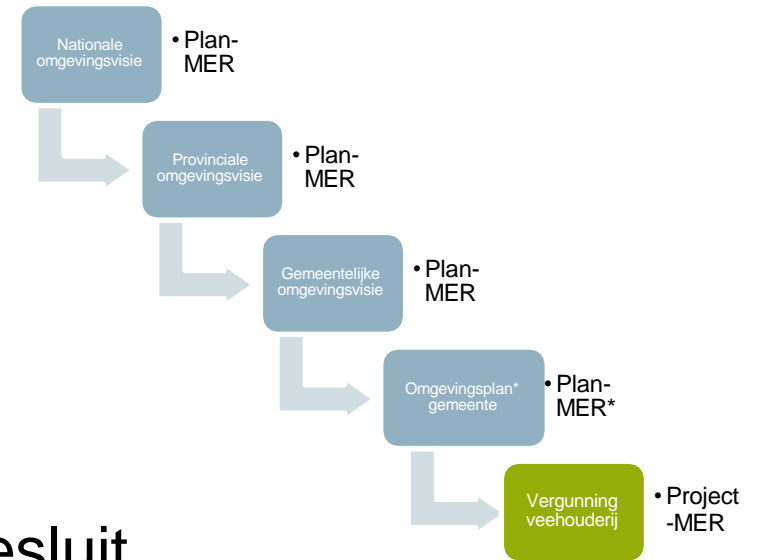
Overzicht m.e.r.-plicht

Project-m.e.r.: 1 grond:

1. Door het ‘**schop in de grond**’-besluit
 - Art. 16.43 Ow

Plan-m.e.r.: 2 gronden:

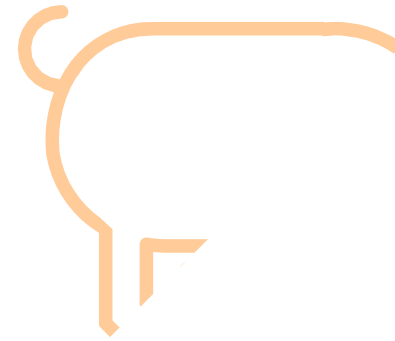
1. **Kaderstellend** voor het ‘schop in de grond’-besluit
 - Art. 16.36 lid 1 Ow
2. Een plan waarvoor een **Passende beoordeling** vereist is
 - Art. 16.36 lid 2 Ow

De hamvraag: wat is kaderstelling?

Locatie of tracé is aangewezen

Sturend of richtinggevend voor
vervolgbesluiten ('zet de toon')

Project-m.e.r.: bijlage V Ob

Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4
Activiteit	Gevallen m.e.r.-plicht	Gevallen m.e.r.-beoordelingsplicht	Besluiten
Een weg, een spoorlijn, een industrieterrein of een veehouderij?	Drempelwaarden: omvang en oppervlakte, aantal bezoekers of te houden dieren	Vaak: oprichting/aanleg, uitbreiding of wijziging	Omgevingsvergunning voor een milieubelastende- of wateractiviteit, maar ook: omgevingsplan

Wat wordt er anders?

- ‘Open systeem’ plan-m.e.r-plicht voor ‘kaderstellende plannen’
 - Plan-m.e.r.-beoordeling voor ‘overige plannen’
 - Advies Commissie alleen verplicht bij plan-MER
-
- En inhoudelijk: vooral de projecten en plannen zelf!

Onderdelen milieueffect-rapportage

Gesloten omgevingsplan

Tussen-vorm

Open omgevingsplan

VNG -stappen

Doel

Referentiesituatie

Alternatieven

Milieueffecten en maatregelen

Leemten in kennis

Wat, waar, wanneer?

Momentopname

Waar, hoe?

Kwantitatief Korte termijn

Monitoring verwachting

Bandbreedtes
Flexibeler
Belangen

Regelmatig updates
Basis voor monitoringsplan

Bandbreedtes
Mate van sturing
Mate van ambities

Bandbreedtes
Expert judgement
Lange termijn

Lange periode
monitoring
Veel variabelen

- Voordelen meenemen m.e.r.**
- ★ Onderbouwd plan
 - ★ Milieubelang meegenomen
 - ★ Ambities in beeld
 - ★ Keuzes inzichtelijk
 - ★ Voldaan aan m.e.r.-plicht

Stap 1

Wat wil ik waar regelen en waarom?

Stap 2

Wat moet, wil of kan ik regelen in het omgevingsplan?

Stap 3

Hoe wil ik het regelen?

Meer informatie

Besluit m.e.r.:

[wetten.nl - Regeling - Besluit milieueffectrapportage - BWBR0006788 \(overheid.nl\)](#)

Kenniscentrum Infomil (handleiding en handreiking)

[Milieueffectrapportage - Kenniscentrum InfoMil](#)

Omgevingswet:

[Milieueffectrapportage - Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Hoe ziet de procedure eruit?

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Vorbereiding

1. Kiezen voor milieueffectrapportage – met bevoegd gezag
2. Aankondigen – formele start – *vervalt!*
3. Onderzoeksplan voorleggen - notitie reikwijdte en detailniveau

Besluit, reacties en opvolging

1. Ontwerp-besluit en milieueffectrapport ter inzage
2. Verwerken reacties
3. Besluit over het plan of project
4. Vinger aan de pols houden

Vragen hierover?

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Wat is en doet de Commissie m.e.r.?

Wat is een milieueffectrapport?

Een rapport dat de milieueffecten beschrijft van een project. Bijvoorbeeld de effecten van een nieuwe weg op de gezondheid of van een dijkversterking op het landschap en natuur. Met het rapport kan de overheid een goed afgewogen besluit nemen over het project.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

De Commissie m.e.r.

Wat doet de Commissie m.e.r.?

Adviseert en toetst

Adviseert over wat beschreven moet worden én toetst wat beschreven is in het milieueffectrapport.

Schrijft zelf geen milieueffectrapporten

Dat doen adviesbureaus.

Bekijkt zienswijzen op verzoek

Met lokale informatie een beter advies.

Gaat op locatiebezoek

De Commissie bezoekt het project om te zien wat er precies speelt.

Wat is de Commissie m.e.r.?

Onafhankelijk

De Commissie heeft geen enkel belang bij het project. De overheid besluit of het project doorgaat of niet.

Bij wet ingesteld

Ervaren met actuele kennis

Per project selecteert de Commissie uit een groot bestand de deskundigen met de juiste kennis.

Transparant

Alle adviezen van de Commissie staan op de website.

www.commissiemer.nl

Wat is de Commissie m.e.r.?

Onafhankelijk

De Commissie heeft geen enkel belang bij het project. De overheid besluit of het project doorgaat of niet.

Bij wet ingesteld

Transparant

Alle adviezen van de Commissie staan op de website.

Ervaren met actuele kennis

Per project selecteert de Commissie uit een groot bestand de deskundigen met de juiste kennis.

Wat doet de Commissie m.e.r.?

Adviseert en toetst

Adviseert over wat beschreven moet worden én toetst wat beschreven is in het milieueffectrapport.

Schrijft zelf geen milieueffectrapporten

Dat doen adviesbureaus.

Bekijkt zienswijzen op verzoek

Met lokale informatie een beter advies.

Gaat op locatiebezoek

De Commissie bezoekt het project om te zien wat er precies speelt.

Adviseren:

- Advies over Notitie reikwijdte en detailniveau
- Vrijwillig

Toetsen:

- Geeft het MER voldoende informatie om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen?

Monitoringsprogramma's
M.e.r. beoordelingen

WEL

- alle belangrijke informatie die **essentieel** is om het **milieubelang** volwaardig mee te wegen bij het besluit?
- aanbevelingen voor besluit of vervolg

NIET

- oordeel over het plan of project
- de beste keuze

Kennis

- Kennissessies
- Jurisprudentie
- Factsheets en infographics
- Casebeschrijvingen
- Handreikingen
- Contacten

Zeer Zorgwekkende Stoffen en milieueffectrapportage

Zeer Zorgwekkende Stoffen kunnen gevaarlijk zijn voor het milieu en voor de mens. Het milieueffectrapport voor projecten geeft onder andere inzicht in het gebruik van deze stoffen en ook of deze stoffen vermeden kunnen worden. In deze factsheet:

- **Zeer Zorgwekkende Stoffen: wat zijn dat?**
- **potentiële Zeer Zorgwekkende Stoffen: een nieuwe categorie**
- **(p)ZS in milieueffectrapportage**

Zeer zorgwekkende stoffen: wat zijn dat?

In Nederland wordt de term Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZS) gebruikt voor stoffen die gevaarlijk kunnen zijn voor het milieu en voor de mens, bijvoorbeeld omdat ze kankerverwekkend of hormoonverstorend zijn. Voorbeelden zijn benzeen, lood, kobalt en PFAS.

Gebruik en uitstoot terugdringen

De rijksoverheid wil het gebruik, de uitstoot en de lozing van ZS zoveel mogelijk voorkomen. Als dat niet mogelijk is, dan moet dit tot een minimum worden beperkt. Daarnaast is het nodig om het gebruik en de emissies te monitoren en een reductieprogramma op te stellen. Zo moet een bedrijf waar zeer zorgwekkende stoffen kunnen vrijkomen, eens per vijf jaar de omvang van de uitstoot rapporteren. Ook is een reductieprogramma verplicht waarbij is onderzocht hoe gebruik en uitstoot van ZS kunnen worden voorkomen of te minimaliseren. Ook kan er (per stof) een maximaal toelaatbaar risiconiveau en een maximum aan de immissieconcentratie zijn vastgesteld.

Op weg naar een Circulaire Economie

Het uitfasen van ZS is niet alleen nodig om gezond-

Sociale effecten in milieueffectrapportage

Handreiking

Vragen hierover?

Wat is een milieueffectrapport?

Een rapport dat de milieueffecten beschrijft van een project. Bijvoorbeeld de effecten van een nieuwe weg op de gezondheid of van een dijkversterking op het landschap en natuur. Met het rapport kan de overheid een goed afgewogen besluit nemen over het project.

Commissie voor de milieueffectrapportage

De Commissie m.e.r.

Wat doet de Commissie m.e.r.?

Adviseert en toetst

Adviseert over wat beschreven moet worden én toetst wat beschreven is in het milieueffectrapport.

Schrijft zelf geen milieueffectrapporten

Dat doen adviesbureaus.

Bekijkt zienswijzen op verzoek

Met lokale informatie een beter advies.

Gaat op locatiebezoek

De Commissie bezoekt het project om te zien wat er precies speelt.

Wat is de Commissie m.e.r.?

Onafhankelijk

De Commissie heeft geen enkel belang bij het project. De overheid besluit of het project doorgaat of niet.

Bij wet ingesteld

Ervaren met actuele kennis

Per project selecteert de Commissie uit een groot bestand de deskundigen met de juiste kennis.

Transparant

Alle adviezen van de Commissie staan op de website.

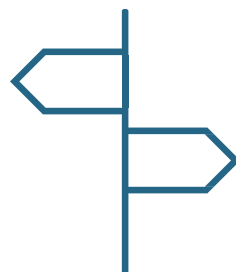
www.commissiemer.nl

Terugkoppeling workshop

Hoe kan m.e.r. je helpen bij de besluitvorming?

Ga weer naar [menti.com](https://www.menti.com), code 6473 8160

Informatiebronnen

- Commissie m.e.r.: jurisprudentie, factsheets, infographics, kennissessies, adviezen over NRD of MER.
- Aan de slag met de omgevingswet
- Kenniscentrum Infomil (handleiding en handreiking) Milieueffectrapportage - Kenniscentrum InfoMil
- Omgevingswet: Milieueffectrapportage - Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)
- Mer-coördinatoren van provincies, omgevingsdiensten, gemeenten en grote steden
- Wettekst: Wet milieubeheer, hoofdstuk 7 en Besluit m.e.r.

Vragen?

Roel Silleviss Smitt
rsillevissmitt@eia.nl

Willemijn Smal
wsmal@eia.nl

factsheet

Commissie voor de milieueffectrapportage

Omgevingsplan en milieueffectrapportage

De Omgevingswet biedt een nieuw raamwerk voor besluiten. Het omgevingsplan is een instrument waarin integrale afwegingen worden gemaakt voor een gebied. Sinds 2017 worden m.e.r.'s in pilotprojecten ervaren.

factsheet

Commissie voor de milieueffectrapportage

Digitaal interactief milieueffectrapport

factsheet

Commissie voor de milieueffectrapportage

Gezondheid in milieueffectrapportage voor omgevingsvisies en omgevingsplannen

